

Kallase tagasitulek?

Keskerakonna esimees EDGAR SAVISAAR tegi alljärgneva avalduse eelmisel nädalal, kui sai teatavaks Reformierakonna soov asendada Andrus Ansip peaministritoolil Siim Kallasega.

Uudis Kallase peatsest tagasitulekust

Eesti poliitikasse on mitmeti tõlgendatav. Ma ei tea, kas Kallas ikka saab kohe partei juhiks? Veel mõni aeg tagasi rääkis Reformierakond temast kui eurovalimiste nimekirja kandidaadist. Näiteks partei peasekretär ütles, et „meil on siin mitmeid kandidaate“, ning Kallast ei nimetatud sugugi esimesena. Järjestus nimekirjas on Reformierakonna jaoks tähtis, sest Europarlamendis on neil eeldatavasti saada vaid üks koht, ning Kallase jaoks on mõeldamatu kandideerida ja mitte saada valitud. Sellepärast ongi tähtis, kes on järjekorras number üks.

Ansip esitab asju nii,

et Kallas saab kõigepealt peaministriks ja siis alles partei esimeheks. Natuke veider, tavaliselt tehakse vastupidi.

Diil Ansipi ja Kallase vahel võib pöörduda sellega, et Ansip Euroopa Komisjoni voliniku koha saab, aga Kallas peaministriks ei saa. Reform laiutab käsi ja kurdab näiteks, et koalitsioonipartner IRL oli nõus ainult Paetiga. Ajalooline iroonia, sest ka Kallas tegi volinikuks saamiseks Res Publicaga diili, mida ta hiljem ei suutnud või ei soovinud täita. Diil jäi pooleli. Ka praegune diil võib jääda pooleli.

Sõltumata sellest, milliseid nägusid tehakse, läheb IRL-i keskaste (mitte mahatambitud Parts!) Kallase peale pöördesse. Aga Kallast peetakse pehmemaks kui Ansipit. Temal ei ole teravaid hambaid ja tal on oluliselt laiem suhtlemisampluaa.

Kes on Kallase pooldajad ja vastased?

Vastased on eeskätt need, kellele ta ei sobi kui tulevane presidendikandidaat. IRL ja sotsid kasutavad tema kustutamiseks selles rollis nii VEB Fondi vastast kampaaniat kui ka omaaegset kümne miljoni dollari afääri.

Edgar Savisaar:

„Kuid Ansip peaministrina jäi püsti ja miks peaks Kallasel halvemini minema?“

Kas Kallase kahjustamine peaministrina on keerulisem kui eurovolinikuna? Peaministrina on tal ümberringi Eesti igapäevane elu ja midagi negatiivset sellest ikka külge jääb. Kuid Ansip peaministrina jäi püsti ja miks peaks Kallasel halvemini minema?

Siiski tuleb silmas pidada, et kõige kindlam viis tulevase presidendikandidaadi elimineerimiseks on hakata temast pikalt ette rääkima. Seda teavad nii Ansip kui ka Kallas, aga ju siis oli neil teisi tegureid, millega nad pidid seda käiku tehes arvestama.

Kindlasti on Kallase vastased need, kellele piirileping Venemaaga ei sobi. Aga nemad ei seedi ka Paeti, järelikult pole vahet.

Keskerakonna jaoks

on majanduspoliitikas oluline, et Kallas on ka Euroopas midagi juurde õppinud. Ta on töötanud seal, kus kehtib astmeline tulumaks. See ei ole enam õpikoliberalism. Kindlasti on ta oma vaadetelt nüüd Keskerakonnale lähenenud.

Ka venelastele on Kallas neutraalsem ja vastuvõetavam kui tema eelkäija. Kui suhteid Venemaaga tahetakse parandada, siis on Kallas selleks sobivam võrreldes Ansipiga. Teda ei jõuta küll ametisse panna enne piirilepingu allakirjutamist (18. veebruaril – Toim.), aga ratifitseerimiseks võib-olla küll. See ei pruugi üldse olla juhus, et Kallase ametisse panekust hakati rääkima vahetult enne piirilepingu allakirjutamist.

Mis mind Kallase–Ansipi diili juures häirib, on viis, kuidas see uudis avalikkuse ette toodi. Kui Kallas tahab tegelikult peaministriks saada, siis tuleb selline kiri partei siseringile (ilmus 12. veebruari EPL-is – Toim.) avalikuks halvemal juhul pärast tema ametisse nimetamist, aga mitte enne seda.

25 aastat sinimustvalget taas Pika Hermannini tornis

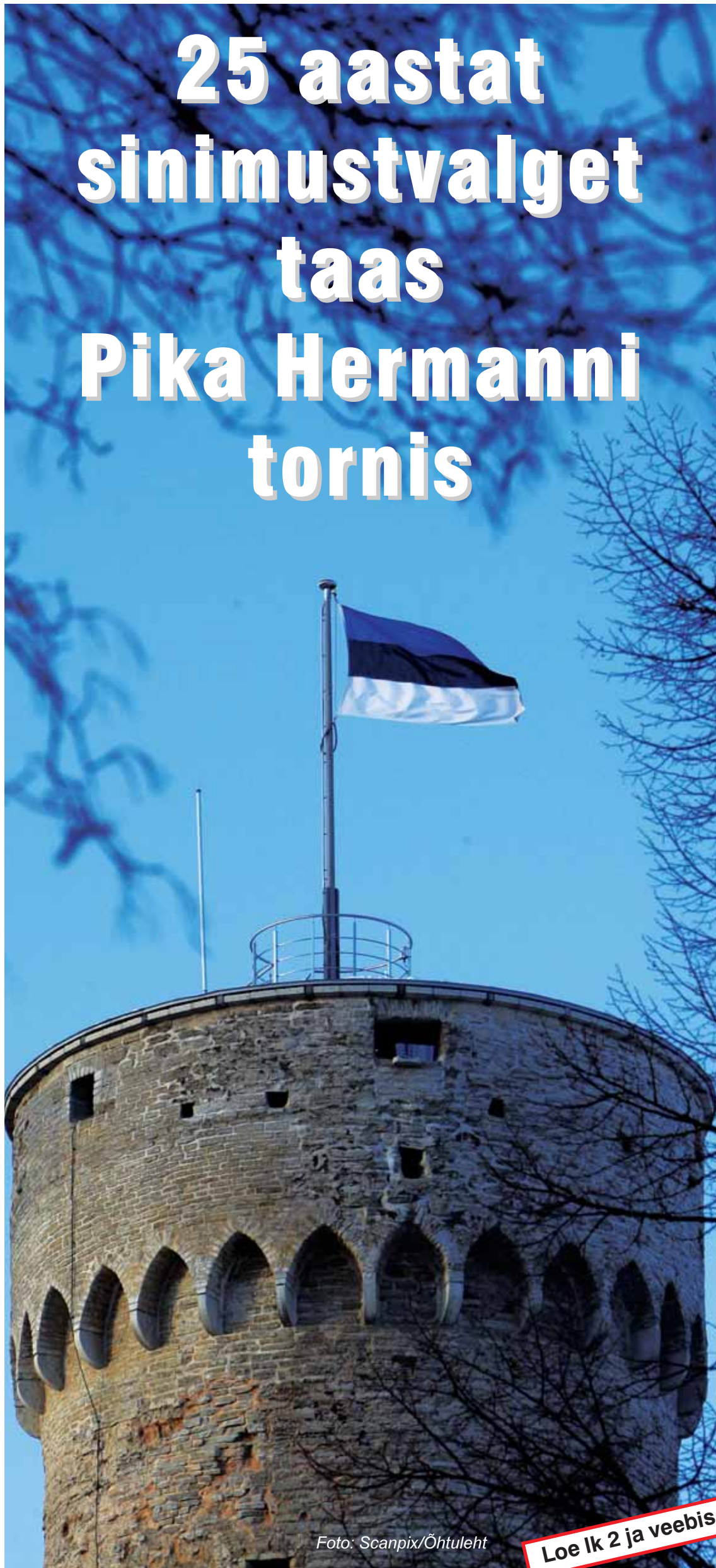

Foto: Scanpix/Õhtuleht

Loe lk 2 ja veebis

Juhtkiri

Eesti riigi suurim rikkus – tublid inimesed

TÕNIS MÖLDER
Keskerakonna noortekogu esimees

Seekordne Eesti Vabariigi aastapäev on veidi erilisem kui varasemad – 18. veebruaril allkirjastati Moskvas Eesti–Vene piirileping. Teatud pitseri vajutab selline tegu enne vabariigi sünnipäeva kindlasti kõigile pidustustele. Küsimus: kas see on meile kasulik või mitte? Eks aeg annab arutust...

Eesti Vabariik ei ole iseenesestmõistetav. Minu põlvkonnakaaslased võiksid rohkem meie riiki ja selle vabaduse eest võitlejaid austada ning oma ajalugu tunda. Meie riigile on olnud antud kaks võimalust. Selle, uue imelise võimalusega, oleme suutnud hästi hakkama saada ning Eesti ja eestlus püsivad. Meie riik ja rahvas on välja teeninud oma koha mitte ainult siin Läänemere kallastel, vaid kogu maailmas.

Meie, Eesti rahvas, oleme ju ise need, kes peavad selle eest hoolitsema, et jõuaksime ühiste eesmärkideni, milleks on toetav riik, turvaline elukeskkond, kõrge palgad ja pensionid, hea arstiabi jm. Ajal, mil oranžid rongid tõstavad kiirust ühest geograafilisest punktist teise sõitmisel, aga tundub, et üldine hoog riigis kipub langema. Justkui hakkaksime juba jaama jõudma, kuigi tegelikult on soovitud sihtpunkt veel kaugel.

Paljud vajalikud reformid ja head mõtted on jäänud paraku aastate taha. Ajad muutuvad ja maailm on pidevas arengus. Väikesena suurte seas püüame eelkäi-

KESKMÕTE: Meie esiisad ja tulevased põlved ning Eesti riik ja meie kaunis keel väärivad meie pingutusi.

jate sammudega meiegi kaasas käia ja nii mõnigi kord näitame teistele hoopis ise teed. Nendel kordadel võime enda üle erilisel uhked olla. Ühemiljonilise rahva jaoks ei ole see kerge ülesanne ning takistus on tema teele jätkunud

Meie riigi praegustest probleemidest on olulisim väljaränne ning sellest tulenev töö- ja töötajapuudus. Viimane on kasvanud ettevõtjate arvates lausa nii suureks, et on aeg importida sisse võõrtööjõudu. Loomulikult toob selline plaan kartuse ja valusa okka südamesse, sest nii asendatakse Eestist lahkujad, kes siinmaail üles kasvanud ja koolitust saanud, uute ja võõrastega. Inimesi lahkub liiga palju, ning minejateks pole enam vaid usinasti soome keelt tudeerivad arstitudengid.

Põhjusi, miks minnakse, on erinevaid. On neid, kellele ei meeldi sinne kliima ning kes soovivad rohkem päikest ja helesinist merd oma ellu. On neid, kes näevad, et Eesti jääb neile oma unistuste püüdmiseks liiga väikeseks. Kuid eelkõige on neid, kes soovivad paremat palka ja seeläbi kergemat elu mujal. Arvan aga, et meie riigi suurim vara on tublid inimesed, mitte aga neljarealist maanteed ja nobedad rongid.

Liiga palju on meie poliitikas ja üleüldse elus ärapanemist, musta ja valget ilma hallide varjunditeta ning meie-teie-mentaliteeti. Selle asemel, et tegelda sisuliste asjadega, heideldakse tihtipeale hoopis reitingupunktide nimel. Selline võitlus ei vii meid edasi.

Kui suured eesmärgid kaovad, kasvab rohtu ka kooskäidud rada. Ometi on ühiseid mõtteid ja tegusid hetkel just eriti vaja, sest meil on palju suuri ja vajalikke eesmärgi. Meie majandus seisab paigal, noored kaovad, iive on negatiivne – see kõik peab muutuma.

Usun, et koos saame hakkama, kuid üks selleks on vaja kõigi tahet ja rohkem üksteisemõistmist. Aeg on enam arutada sisulisi küsimusi ja vähem püüda tuult. Samuti on aeg selleks, et võidaksid kõige paremini argumenteeritud mõtted, mitte tagatubade kõige valjemad sahinad.

Meie esiisad ja tulevased põlved ning Eesti riik ja meie kaunis keel väärivad meie pingutusi. Ärme tee ennast rohkem maha kui me väärt oleme, ärme näe vaid negatiivsust ning üksnes musta ja valget! Nähkem hoopis võimalusi, eri värve ja seda, mida head oleme saavutanud ja mis veel paremat ootab meid ees.

Soovin meile kõigile ja meie riigile ilusat Eesti Vabariigi aastapäeva!

KESKNÄDAL

Address: 10130 Tallinn, Toom-Rüütli 3/5
Tellimine ja levi: 6 177 717

Peatoimetaja Urmi Reinde urmi@kesknadal.ee 6 274 583
Uudistejuht Indrek Veiserik indrek@kesknadal.ee 6 274 571
Toimetaja Tiit Maksim tiit@kesknadal.ee 6 273 465

Toimetuse käsikirju ei tagasta. Kesknädalas ilmunud artiklid väljendavad nende autorite arvamust, mis ei pruugi kokku langeda toimetuse omaga.

Levi AS Express Post ja AS Eesti Post.
Lehte kirjastab MTÜ Vaba Ajakirjandus

NÄDALA NUPUD

Reformi Tuhkatriinu-lugu lõppemas

Reformierakond meenutab üha enam vendade Grimmide Tuhkatriinut, kel aeg ballil särada lõpuks otsa sai ning uhke tõld muutus kõrvitsaks ja hobustest said taas hiired. Selle erakonnaga võib minna samamoodi ilmsesti aasta pärast. Ansip on igatahes oma valikutega loonud kõik eeldused, et aastaid kuulsusesära ja poliitiliste kosilaste imetlust nautinud reformistid maanduks hursikusse nõrgise pliidi ette. Sinna, kust kord alustati ja kust eelkõige tänu Siim Kallasele tuul tiibadesse saadi.

Rahvas on tõesti Ansipist tüdinud. Seda on ka paljud reformikad ise. Arukamad parteilased on tagatubades nõudnud liidri kiiret väljavahetamist Kallase vastu pikemat aega.

Kallast võib võrrelda Tuhkatriinu-loo haldjaga, tänu kellele muutus kõrvits tülaks ja hiired hobusteks ning tüdruk sai imekauni ballikleidi. Reformi jaoks on Kallas teatud mõttes müütiline olend, kelle „nähtav käsi“ on neid pidevalt hoidnud salongikõlbulikkuna. Küllap seetõttu usubki osa reformierakondlastest, et Kallase imetabased võimed toovad erakonna välja see-

kordsestki, kõigi aegade tõsisemast kriisist ja et 2015. aasta Riigikogu valimised võidetakse taas.

Kas Siim Kallas suudab peatada oma erakonna allakäiku? Kesknädala hinnangul suudaks, sest tegemist on võimeka poliitikuga. Kuid siis on Kallasel vaja kiiresti oma usaldusmeeskonda, kes aasta enne valimisi ilmingimata valitsema peab asuma. Seda rõhutas Kallas ka ise.

Ansip soovib rõhutada mitmes üksteisele vastu rääkivas avalduses (IRL-i surve!) aga hoopis oma lootust, et praegune koalitsioon valitseb kuni valimiseni. Seega toimivad Reformierakonna sees vastandlikud jõud. Kes peale jääb, pole teada.

Kindel on, et aega ja mänguruumi Reformierakonna jaoks kipub väheks jääma. Kallas päästaks oravad, kui ta kiiremas korras tõuseks valitusjuhiks. Mingi müütilise imepoliitiku pikaagegne hõljumine Reformierakonna kohal, mida meedia varjamatult imetleb, Tuhkatriinut hädast välja ei aita. Kuigi muinasjutus lõppes ju kõik hästi – Tuhkatriinut sai printsile (pildil) mehele.

Rahvas tahtis oma lippu

Tänavusel 24. veebruaril möödub 25 aastat sinimustvalge lipu taasheiskamisest Toompeale Pika Hermanni torni. Oleme oma lipuga ses tornis kui riigi sümboliga jõudnud vägagi harjuda. Kasvanud on terve põlvkond, kelle jaoks seal pole kunagi ühtki teist lippu lehvitud. 1989. aastal, kui see lipp sinna tõusis, polnud Eesti juhtivad poliitilised jõud selles asjas aga sugugi üksmeelsed. Kuid kui täna sirvida näiteks Sirje Endre, Mart Laari ja Urmas Oti raamatut „Teine Eesti“ (1996), peavad isegi need rahvusliku suuna esindajad tunnistama, et sinimustvalge heiskamise initsiatiiv kuulub Eestimaa Kommunistliku Partei eestimeelsele tiivale (juhtivad nimed: Vaino Väljas, Mikk Titma (pildil), Arnold Rüütel, Indrek Toome), keda asus toetama Rahvarinne. Rahvuslikud jõud aga võitlesid tol hetkel sinimustvalge vastu, põhjendades, et riikluse muud struktuurid on veel kehtestamata ja ENSV-1 „...ei ole õigust võtta riigisümbolina kasutusele de jure eksisteeriva riigi sümbolit“ (Tiit Pruuli, ajaleht Edasi, 15. veebruar 1989).

Pruuli vastas toona Rahvarinde ühele suurkujule Heinz Valgule, kes oli 11. veebruaril Aktuaalses Kaameras korranud ettepanekut heisata sinimustvalge Pika Hermanni torni. Rahvas asus toetama lipu heiskamise liini, selle vastu aga asusid Muinsuskaitse Selts (Trivimi Velliste), Eesti

Üliõpilaste Selts (EÜS), Eesti Rahvusliku Sõltumatuse Partei (ERSP) ja mõned väiksemad radikaalsed rühmitused, kes otsustasid korraldada iseseisvuspäeva alternatiivse tähistamise Võidu (nüüd Vabaduse) väljakul. Tõsi, ka Rahvarinne esialgu kõhkles: kas toetada komparteid või radikaale? Küllõ Arjakas on kirjutanud, et kahtlus seisnes selles: „Kas minna otsesesse opositsiooni küllalt tugeva kompartei ja toetada nõrgemaid radikaale, viies sellisel juhul ühiskonna selgesse polariseerumisse, ehk leida kompromislik variant?“ Nii otsustaski Rahvarinne vastu võtta kompartei kutsetulla Toompeale lippu heiskama. Ja otsekohe läks Rahvarinne radikaalsete liikumistega

konflikti selle eest, et mindi koostööle komparteiaga. Kõigele eelnevale vaatamata seisid 24. veebruari 1989. aasta varahommikul Toompeal ja selle jalamil tohutud rahvahulgad, et oma silmaga näha koos päikesetõusuga algavat uut ajalooetappi, mida siin vahepeal ei loodetudki enam kunagi näha – sinimustvalge tõusis võimukantsi tippu, kuhu ta on jäänud tänaseni, ja loodetavasti jääb aegade lõpuni. Õigus oli seega nendel, kes julgesid, otsustasid ja viisid otsuse ellu, kartmata impeeriumimeelsete keelde või ootamata läänepoolseid märguandeid. Täie võimulise riikluse enda tulekuni jäi tol hetkel veel kaks ja pool aastat.

Pikemalt veebis.

HIIBUSE NÄDAL

REFORMI
IGILIKURI
UMMIKSEIS

Ansipi–Kallase vangerdus

Reformierakonnas pole kunagi esimehe kandidaadiks esitatud enam kui üks kandidaat. Seega, kui juba nimega välja tullakse, on asi vaid vormistamises, otsus on tagatoas juba langetatud. Nii on seni ainsal korral oravapartei esimehe vahetumisel olnud. Ilmselt pole nüüdki küsimuseks kas, vaid millal.

KADRI SIMSON
Keskerakonna aseesimees,
Riigikogu fraktsiooni juht

Kaks aastat tagasi kuulutas peaminister Andrus Ansip Tartus peetud kõnes välja, et tema enam uut valitsust ei moodusta. See oli ka teadaanne, et edasi istub valitsus väsinult ja tegevusinnuta, veeretades aega uute valimiseni. Niisama passimine on Eestile toonud olukorra, kus ainsa Balti riigina meie majandus ei kasva. Reformierakonna reitingu on eesmärgitu ajaraiskamine langedanud kunagistest arvamusuuringute rekordtoetustest poole madalamale. Poolteist aastat on rahva toetus valitsusele väiksem kui opositsioonile. Reformierakonna poliitikute jaoks tähendab sama olukorra jätkumine piltlikult öeldes seda, et tänased ministrid ja parlamendiliikmed võivad moodustada ühe pika rivi, teha seal kehalise kasvatuse tunnistuttav paarikslogemine ja iga teine võib peale 2015. aasta valimisi oma tööga hüvasti jätta. Kui tänasest peaministrist pole kasu Eesti tulevikule ega ka ta parteikaaslaste kindlustundele, algaski asendaja otsimine.

Edutud vangerdused naaberriikides

Samasuguseid pikaaegse, kuid end ammandanud peaministri vahetumisi on läbi viidud mujalgi Euroopas. Näiteks Ansipist kauem peaministriametis olnud Briti peaminister Tony Blair andis sisemiste kokkulepete alusel ameti üle oma põlvkonna kaaslasele ja pikaaegsele rahandusministrile Gordon Brownile. Eesti oludes saaks sellesarnaseks vahetuseks pidada Reformierakonna aseesimehe Jürgen Ligi tõusu. Kuid Browni juhitud Briti leiboriste tabas järgmistel valimistel suur kaotus ja tänini kestev opositsioonis olek.

Ka Taanis ei õnnestunud NATO-t juhtima suundunud peaminister Anders Fogh Rasmussenil mantlipärija valimine paremini. Kolm korda valimisi võitnud Rasmussen andis ameti üle kõigis oma valitsustes erinevates positsioonides olnud Lars Lokke Rasmussenile, kes poolteist aastat hiljem valimistel opositsiooni jäi. Ameti üleandmine noorema põlvkonna universaalsele poliitikule oleks kindlasti võimalik ka Reformierakonnas – näiteks kas või erakonna aseesimehele Urmas Paetile. Aga suuremat edu kui vennasparteil Taanis kolm aastat tagasi ei ole ka sellise skeemi puhul põhjust eeldada. Põhjanaanabritegi juures tuli pikaaegsel peaministril Matti Vanhanenil amet maha panna enne valimisi. Põhjuseks rida skandaale valimiskampaania rahastamise ümber ning langetatud reiting. Olukorra päästjaks valis erakonna kongress noore naispoliitiku Mari Kiviniemi. Ta sai sellise erakonna juhiks, mis oli parlamendis suurim, kuid aasta hiljem pidi valimistel tunnistama kaotust,

mis senisest suurimast langetas Keskusta parlamendi neljandaks jõuks ehk isegi mitte kõige mõjukamaks opositsioonijõuks. Reformierakonnal on kaks aseesimeest – Kaja Kallas ja Keit Pentus-Rosimannus –, kes võiksid püüda juhtida erakonda ja valitsust hoopis vähem ülbes stiilis, kuid mahamängitud kuvandit aastaga tõsta on neilgi raske. Seega, otsides edukaid näiteid lähiriikides võimu hoidmisest, võisid ka Reformierakonna strateegid kiigata idanaabri poole. Kümme aastat pilgu alt ära olnud Siim Kallas peab andma oma erakonna kaaslasele kindlustunde, et nad ei jää järgmisel aastal tööta.

Kallase ajalugu

Kallas oma seisukohtadega on poliitik, kelle tagant on Kristiina Ojulandi juhitalval parteil kõige raskem hääli ära võtta. Olid nad ju 20 aastat tagasi sama meelt, et Eestis peaks kõrgharidus ja teravhoid muutuma tasuliseks. Siim Kallas viitas, et tema seisukohad on samad, mis Kodanike Riigi Manifestis. Ka Ojulandi kriitika on olnud selles, et Ansip ja ta lähimad ministrid on aastatega ennast riigiks pidama hakanud. Seega Kallase seisukohad, et ta „pooldab ning toetab riiki, mis ei valitse püha ja kõikvõimsana Kodaniku üle ning mis ei sori enesestmõistetavusega Kodaniku rahaasjades ega jälgi tema pangaarvet“, võtavad ära suure osa Ojulandi agendast. Aga kinnitavad ka seda, et rahandusminister Jürgen Ligi lähenemine ei sobi uue juhi liiniga enam kokku.

Siim Kallasel on siiski ka poliitiline minevik. Keskerakonna jaoks seisneb see adekvaatses koostöös omaaegses ühises valitsuses. Tänaaste võimuliitlaste Res Publica poiste jaoks aga seisneb see rikutud kokkuleppes. Nimelt oli Kallas kümme aastat tagasi eurovolinikuks saamise nimel valmis Res Publicale lubama ühinemist Reformi-

Arhiivifoto

EUROOPLASED (ülal): Viini kuulus kohvik Hawelka, mille ees näivad teineteise seltskonda nautivat Edgar Savisaar (vasakul) ja Siim Kallas. Aasta oli siis... kuskil 1990ndatel? Hawelka kohvik avati 1939. a, selle omanikud on üle elanud raskeid aegu, kuid alates 1955. aastast on kohvik järjepidevalt avatud ja seal armastavad käia Austria kultuuri- ja kunstiringkondade esindajad, umbes nagu meie kunagises Kulus.

All: Üleeile kohtus Savisaar Brüsselis Euroopa Komisjoni presidendi Jose Manuel Barrosoga. Pikemalt loe veebis.

erakonnaga. Vastav leping kirjutati salaja isegi alla. Kallas aga lahkus, ja mahajäänud reformistid kartsid partei ülevõtmist Res Publica poiste poolt. Tänaaste on üle võetud hoopis ajalooline Isamaa. Kuid teadmine Siim Kallase strateegilisest tarkusest on IRL-i juhid ootamatult vaikseks ehmatanud.

Vaimustus, millega Siim Kallase naasmist vastu võetakse, haihtub peatselt, kui sellega ei kaasne teistsugune poliitika. Kallase lahkudes Eestist lubasid seda respublikaanid – ehk on Siim Kallas nende äpardustest õppinud?

Foto: Raeexpress

Venemaa intellektuaalid: Ukraina nagu Kuuba kriis

Venemaa mõjukatest intellektuaalidest koosneva Izborski klubi liikmed (nt akadeemik Sergei Glazev ja erukindral Leonid Ivašov) avaldasid 12. veebruaril ajakirjas „Zavtra“ memorandum „Päästke Ukraina!“, milles väljendasid tõsist muret Ukrainas toimuva pärast.

„Hiljutised Ukraina presidendi Viktor Janukovõtši, opositsiooniliidrite ja Lääne (USA ja Eurooliidu) teod määravad, et erapooletust, neutraalsest ja tuumarelvade mitte omavast Ukrainast saab uus „kuum piirkond“ Euroopas ja terves maailmas, tõeliselt ebastabiilne ja kaootiline paik otse Venemaa piiride ääres,“ kirjutavad memorandum autorid.

Janukovõtš on sisuliselt alla andnud

Izborski klubi hinnangul teeb Janukovõtš opositsioonile pidevalt järeleandmisi ja keeldub kasutamast olemasolevaid legaalseid vahendeid kriisi lahendamiseks. Sellega loob Janukovõtš memorandum autorite sõnul kõik

tingimused, et Ukraina rahva enamust mitte esindavad jõud peagi võtavad ebaseaduslikul teel Ukrainas võimu. Janukovõtši praegune käitumine tulenevat aga sellest, et president on „Lääne partnerite“ tugeva surve all. Memorandumis kinnitatakse, et opositsiooni tegevus Ukrainas on Washingtoni poolt üksikasjalikult paika pandud ega lõpe enne, kui Venemaa alustab vastutegevust.

Memorandum autorid visandavad oma nägemuse sellest, mis peagi hakkab Ukrainas toimuma. Nende hinnangul president Janukovõtš asub „tänu Lääne vahendusele“ mõne aja pärast opositsiooniga läbirääkimistesse. Vastastikuste järeleandmiste tagajärjel moo-

dustub tehnokraatide valitsus 4–6 kuuks enne erakorralisi parlamendi- ja presidendivalimisi. Säärase stsenaariumi käivitumise korral liigub suur hulk Ukraina parlamendisaadikuid ja valitsusametnikke opositsiooni ridadesse, et olla koos „tulevaste võitjatega“, ennustavad Venemaa intellektuaalid.

Seejärel Janukovõtš kas lihtsalt kõrvaldatakse võimult enne järgmisi valimisi või ta siis tagandatakse uue Ülemraada poolt. Seejärel vabastatakse Julia Tšomošenko vanglast ja Lääne poolt toetatud naispoliitik võtab Ukraina juhtimise üle.

Ohtlikud tagajärjed

Millised on tagajärjed pärast seda, kui uus režiim Ukrainas on hiljemalt 2014. aasta lõpuks võimule tulnud? Izborski klubi liikmed pakuvad erinevate võimaluste seas välja näiteks seda, et Venemaa sõjaraeavastik aetakse minema Krimmist Musta mere äärest.

Hävitatakse tööstus neis Ukraina linnades, kus tehakse koostööd Venemaa sõjakompleksi. Ukrainasse tekivad NATO baasid ja „Euromaidan“ laieneb Venemaa linnadesse. Algab venemeelsete inimeste tagakiusamine Ida- ja Lõuna-Ukrainas, mis toob kaasa põgenikelaine Venemaale. Vene õigeusu kirik aetakse Ukrainast välja jne.

Uus Kuuba kriis?

Venemaa poliitilisel eliidil tuleks Izborski klubi meelest kaaluda järgmisi tegevusi. Tuleb sotsiaalselt ja majanduslikult toetada Ida- ja Lõuna-Ukrainas asuvaid regioone. Hoida madalat gaasihinda Ukraina inimestele jamaite anda laenu Ukraina uuele valitsusele. Korraldada Venemaa ja Ukraina avalikkuse vahelisi ühisüritusi, nii majanduse kui ka muude valdkondade esindajatele. Televisioonis tuleb läbi viia ulatuslik kampaania ukrainlaste toetuseks ja Ukraina

opositsiooni tegeliku tausta paljastamiseks jne. Izborski klubi arvates peab Venemaa valitsus tegema apellatsioon Ukraina, USA ja Suurbritannia valitsusele, mis põhineb praeguse kehtival 1994. aastal sõlmitud Budapesti memorandumil*. Selles apellatsioon tuleb väljendada Venemaa vastuseisu USA sekkumisele Ukraina siseasjadesse. Autorite arvates peab Venemaa kutsuma Budapesti memorandum osapooled kokku ühise laua taha, et Ukraina praegust olukorda lahendada ja lõpetada „Lääne poliitiline agressioon Ukrainas“. Juhul kui kasvõi üks memorandum osapooltest keeldub konverentsist osa võtmast, tuleb Budapesti memorandum intellektuaalide sõnul kuulutada kehtetuks, misjärel Venemaal on vaja astuda otsesest läbirääkimistesse Washingtoniga, viidates 1962. aasta Kuuba kriisile ja selle sarnasusele praeguse olukor-

raga Ukrainas. Venemaal tuleb teha USA-le ettepanek alustada ühiselt poliitiliste protsesside ja valimiste kontrolli Ukrainas kriisi lahendamiseks. Teha ettepanek Hiinale ja teistele BRICS-i riikidele arendamiseks plaane Ukrainale majandusliku abi andmiseks.

Vaid neid samme astudes on memorandum autorite sõnul võimalik stabiliseerida sotsiaalne ja majanduslik olukord Ukrainas.

**) Budapesti memorandum. Pärast tuumarelvade Ukrainast väljaviimist võtsid Venemaa, Suurbritannia ja USA kohustuse garanteerida Ukraina julgeolek. Ukraina publitsistide talle kolme suurriigi poolt antud julgeolekugarantiid ja need kinnitati formaalsel tseremoonial 1994. a. Budapestis.*

Allikas: Global Research News
Refereeris Indrek Veiserik

Uus tase: Kapo tegeleb kuusevargusega

Pealtnäha tühisesse kohtuasja on segatud kapo ametnikud. Miks?

Vanasõna ütleb, et ükski inimene ei või kindel olla, et ta mitte kunagi ei satu haiglasse, vanglasse, hullumajja või kohtusse. Tallinna linnavolikogu esimehe Toomas Vitsuti isa Ennuga just nii juhtus – temast otsustati teha varas. Kohtumaterjale uurides tabas Kesknädalat üllatus – pealtnäha tühisesse asjasse on segatud Kaitsepolitsei amet, kus töötab Enn Vitsuti peale kaebuse esitanud naabri elukaaslane Kristina Kareva.

URMI REINDE

Enn Vitsuti kohtuasja pikemat lahiseletamist ei pea Kesknädal vajalikuks. Ütleme vaid, et tegemist on vaidlusega maaomandi üle. Tunnistame ka seda, et hetkel on Enn Vitsut kohtus kaotaja rollis. Nn „kaheksa kuuse kaasuse“ (need kasvasid vaieldaval maa-alal) uurimisse kaasati millegipärast kapo. Tulemus oli, et Harju maakohus mõistis Enn Vitsuti süüdi. Mis aga eriti imelik – väidetav kahju jäeti hr Vitsutilt välja mõistmata!

Ei nõustu kohtuotsusega
Isa süüdimõistmisega Toomas Vitsut ei nõustu: „Kogu süüdistus

oleks pidanud kokku varisema ainuüksi seetõttu, et kõnealune maatükk on kinnistusraamatusse kantud minu isa ja minu kaasomandina ja me tasume selle eest ka ruutmeetri täpsusega Eesti riigile igal aastal maamaksu. Iseenda maalt ei saa varastada!“

Vitsuti sõnul oli naaber Ardi Romet lasknud maaüksuse ümber mõõta ja esitas seejärel kuriteoavalduse kaheksa puu mahavõtmise kohta, et varjata iseenda tehtud varasemat lageraiet.

Kusjuures kaheksa kuuse eest tahtis ta hüvitisena saada uskumatu summa – algul 1500 eurot, mis kohtuvaidluse alguseks oli kaheksa korda suurem. Selle summa jätkiski kohus süüdimõistvast otsusest hoolimata hageja kasuks välja mõistmata. Vitsuti hinnangul on see mitmeti mõistetav, kuna kohtus vaieldi ka võimaliku kahju suuruse üle. Tema sõnul ei saanud see kaheksa kuuse eest ületada 220 eurot.

Ootamatu nüanss – kaitsepolitsei kaasamine kuuski uurima
Sootuks uus nüanss selgus kohtu-

pidamise käigus, kui süüdistatav protsessiosaline sai teada, et asja uurimisse on kaasatud kaitsepolitsei.

„2012. aasta jaanuaris alanud uurimise jooksul see meile teada ei olnud. Alles kohtus selgus, et miskipärast huvitas kaheksa puu raiumine kapot. Esialgu ei oska ma näha muud seost, kui et selles asutuses töötab süüdistuse esitanud mehe abikaasa – see sai samuti teatavaks kohtus. Aga esitasin ka päringu Riigikogu julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjonile, et selgust saada, miks kapo asjaga tegeles,“ kõneleb Vitsut.

Prokuratuuri raskekahurvägi

Lisaks kapo juhtivspetsialistile oli „raskekahurvägi“ väljas ka prokuratuurist, kus kuuskedega pandi tegelema narko-, organiseeritud ja rasketele kuritegudele spetsialiseerunud osakonna ringkonnaprokurör. 81-aastast endist õppejõudu Enn Vitsutit kuulas aga üle mitte mõni reapiolitseinik, vaid vanemkomissar.

„Kogu loost puudus vaid eriüksus,“ ironiseerib Toomas Vitsut. Tema sõnul viitab kõik sellele, et tegu pole mitte tühipalja kaheksa kuuse kaasusega, vaid sellest asjast püüti välja pigistada kõik, mis vähegi võimalik nii Toomas Vitsuti kui ka Keskerakonna mustamiseks.

Vitsuti eaka isa süüdi mõistnud kohtuotsus on edasi kaevatud Tallinna ringkonnakohtusse.

POLITSEI- JA PIIRVALVEAMET
Põhja Prefektuur kriminaalbüroo üldkuritegude talitus

SÜNDMUSKOHJA TÄIENDAV VAATLUSPROTOKOLL
kriminaalasjas nr.....12230100920.....

08.08.2012 Naanu talu Muusika küla Kernu vald Harju maakond

Uurimistoimingu algus:13:30.....

Põhja Prefektuuri kriminaalbüroo üldkuritegude talituse vanemkomissar Indrek Olmaru juhitudes KrMS §-dest 86, 87 ja 146 viis läbi sündmuskoha vaatluse:

1.Sündmuskoh: Naanu talu Muusika küla Kernu vald Harju maakond, katastrinum: 29701 005 0028 eraldis 11

2. Sündmuskoha täiendav vaatlus: Lemme Berkis

DOKUMENT 1:
Sündmuskoha täiendav ülevaatus. Vt p 2 (mustalt joonitud tekst):
“Uurimistoi-
mingus osaleb
Kaitsepolitsei-
ameti juhtiv-
spetsialist
Lemme
Berkis.

Kohus: Tsiviilhagi osas jäi ka vastus saamata
Prokurör: Küsiks ka tsiviilhagi osas

Kannatanu vastab kaitsja küsimustele
Tuleneb kriminaalasja materjalidest, kas keegi teie pereliikmetest töötab Kaitsepolitseis? – Kas on seotud tänase kohtuasjaga
Jah, seostud kohtumaterjaliga, selle põhjal küsin? – Vt teie uurimise tulemusi, mis on seotud kohtumaterjaliga
Kas teie kuidagi moodi ära kasutades tema ametiposti võin tema tööülesandeid, olete palunud, et ta kas kontrolliks Enn Vitsuti kriminaalasja uurimist või olete palunud, et keegi tema ametkonnast osaleks selle asja uurimisel, teate te sellest midagi kohtule öelda? – Ma võin kohtule vanduda, ma ei ole isiklikult mitte midagi palunud oma abikaasal antud juhtumist sekkuda ei Kaitsepolitseiametil ega kellelgi teisel, ma arvan, et see tuleneb ikkagi seadusest, kes keda uurib.

DOKUMENT 2:
Kohtuistung protokoll, väljavõte (mustalt joonitud tekst):
“Kannatanu vastab kaitsja küsimustele. *Tuleneb kriminaalasja materjalidest, kas keegi teie pereliikmetest töötab Kaitsepolitseis? (---)*
Jah, tuleb tunnistada, minu abikaasa on Kaitsepolitseiametnikkirjas.”

Kohtudokumentidest

Toomas Vitsut pöördus Riigikogu erikomisjoni

Toomas Vitsut pöördus 21. jaanuaril Riigikogu julgeolekuasutuste järelevalve erikomisjoni poole, et saada selgust, miks on tema isa Enn Vitsuti suhtes algatatud kriminaalasja menetluse kaasatud Kaitsepolitseiamet. Vitsuti avalduse aluseks on asjaolu, et kriminaalasja nr 1-13-7272 (12230100920) menetlemisel Harju maakohus selgunud fakti kohaselt oli kaheksa kuuse varguses esitatud süüdistuse kohtueelsesesse menetlusse kaasatud Kaitsepolitseiameti töötaja. Teatavasti aga kaitsepolitsei pädevusse varguste uurimine ei kuulu. Enn Vitsutit (Koolitoota katastriüksuse omanik; teine kaasomanik

on tema poeg Toomas Vitsut) süüdistati Karistusseadustiku § 199 lg 1 (vargus) märgitud teo toimepanemises. Kriminaaltoimiku materjalidest selgub, et kohtueelset menetlust viis lisaks Põhja prefektuuri kriminaalbüroole läbi ka Kaitsepolitseiamet. Kohtumenetluse käigus selgus, et hageja Ardi Rometi abikaasa Kristina Kareva on Kaitsepolitseiameti töötaja (vt lisa – koopia kohtuistung protokollist 17.12.2013 kriminaalasjas 1-13-7272). Vitsut palus järelevalve korras kontrollida, miks tegeleb varguse süüteo koosseisuga Kaitsepolitseiamet ja kas Kristina Kareva on seotud kriminaalasja menetlemisega.

Kapo eitab osalust

Tallinna Televisiooni uudistes saade „Täna“ tegi mõni nädal tagasi juhtumist uudise, küsides ka kapolt, milles asi. TTV-le teatas kapo lühidalt, et nemad pole asjaga tegelnud. Siit kerkib Kesknädala jaoks täiesti elementaarne küsimus: kas keegi kapo ametnik lihtsalt täitis „vabal ajal“ sõbra või sõbranna tellimust? Kesknädal pöördus teabenõudega Kaitsepolitseiametisse, et tekkinud segadust täpsustada: kas keegi kapo ametnikest tegutses omal algatusel?

Kaitsepolitseiameti vastus Kesknädala teabenõudele

Küsimus nr 1.

Ajaleht Kesknädal on ette valmistamas üht ajakirjanduslikku käsitlust kohtumaterjalide põhjal. Kriminaalasi nr 1-13-7272 (12230100920), mis oli menetlemisel Harju Maakohus. Kohtumaterjalidest järeldub, et asja uurimisse oli kaasatud Kaitsepolitseiameti töötaja – ameti juhtivspetsialist Lemme Berkis.

Siit Kesknädala küsimus – miks oli kaasatud kaitsepolitsei ametnik kaasusesse, mille iseloom mahub tavalisse omandivaidlusesse ja mis ei puuduta riiklikku julgeolekut?

Kaitsepolitseiameti vastus:

Lemme Berkis oli eriteadmistega spetsialistina kaasatud tehnilise seadme kasutamiseks PPA palvel, millega kannatanu abikaasal ei olnud mingit pistmist.

Küsimus nr 2.

Kohtuprotokollis leiduvad read:

„Kannatanu vastab kaitsja küsimustele: Tuleneb kriminaalasja materjalidest, kas keegi teie pereliikmetest töötab Kaitsepolitseis?“

– Kas on seotud tänase kohtuasjaga?

– Jah, seostub kohtumaterjaliga selle põhjal küsin?

– Jah, tuleb tunnistada minu abikaasa on kaitsepolitseiameti nimekirjas.“

Siit Kesknädala 2. küsimus: Kui kannatanu abikaasa Kristina Kareva töötab samuti Kaitsepolitseiametis nagu ka kriminaalasja uurinud Kapo juhtivspetsialist Lemme Berkis, siis olles tuttavad töökaaslased, kas Kareva võis mõjutada Berkist uurimisel kalduma hageja kasuks?

Kaitsepolitseiameti vastus:

Ei ole mingit mõistlikku põhjust selliselt väita. Kaitsepolitseiamet ei uurinud seda kuritegu, seega ei saanud pr Berkis teha mingeid otsuseid kannatanu abikaasa kasuks.

Kesknädala küsimus nr 3:

Kas edaspidi võivad kodanikud eeldada, et Kaitsepolitseiamet aitab neid ka kõigis teistes sarnastes omandivaidlustes kõigis Eesti küladest ja linnades?

Kaitsepolitseiameti vastus:

Kõigepealt lubage ennast järele aidata kohtumaterjalidest arusaamiseks – tegemist ei olnud mitte omandivaidluse, vaid kuriteo uurimisega. 3D ehk sündmuskoha ruumilise vaatluse seadme tehnilises käsitsemises oleme abi osutanud ka liiklusõnnetuse sündmuskoha jäädvustamiseks süüteo- menetluses ja ka isikuvastaste kuritegude sündmuskoha vaatluses. KAPO eriteadmistega töötajate kaasamise vajaduse otsustab neil puhkudel politsei ja väikeses riigis on normaalne, et kasutatakse vara kokkuhoidlikult ja jagades, mitte ostes kõigile asutustele kalleid seadmeid ja koolitades kõikjal eraldi inimesi. Nii kasutatakse vajadusel ja võimalusel ka teiste asutuste vahendeid. Kodanik võib olla kindel, et KAPO uurib oma menetluses olevaid kriminaalasju kvaliteetselt ja kui PPA või näiteks MTA (Maksu- ja Tolliamet) palub abi, aitame ka kolleege. Selline praktika on levinud paljudes ELi liikmesriikides, kus kasutatakse spetsialistide oskusi ja tehnikat mõistlikult.

*Harrys Puusepp
pressiesindaja, Kaitsepolitseiamet*

Tiit Madissoni Eesti „edulugu“

Täna välja antavate elulooraamatute tulvas ei üllata ilmselt kedagi, et samaga on nüüd hakkama saanud sedavõrd värvikas persoon nagu Tiit Madisson. Äsja ilmus tema vaade elule tuttava, kuid kurioosse pealkirja all „Minu võitlus“.

ENDEL RIHVK
vaatleja

Raamat on ülesehituselt justkui tavapärase. Kronoloogilises järjestuses kirjeldab autor kõiki eluperioode ja tema osalusel toimunud tähelepanuväärseid sündmusi.

Samas pole see siiski päris tavaline elulooline teos, kuna olulise mahu võtavad enda alla kirjutaja ülevaated juhtunu tagamaadest ja paljudest isikutest, samuti hinnangud nende isikute langetatud otsustele. Nõnda saab autobiograafias viimastel aastakümnetel Eestis aset leidnut teatud mõttes kirjeldav ajalooaamat, mida nii tänastel kui ka tulevastel põlvkondadele huvitav lugeda. Tõsi, mõndagi kirjapandust on keeruline aktsepteerida. Toob ju autor sissejuhatuses ära ka Prantsuse keisri Napoleon Bonaparte'i seisukoha, mille kohaselt „ajalugu koosneb nendest valedest, mille suhtes on jõutud kokkuleppele“.

Kommari pojast riigipööraks

Esimestes peatükkides jutustab autor oma päritolust, lapsepõlvest, koolieast, ajateenitusest Nõukogude armees, töömehete algusest. Muu hulgas saame teada, et Tiit Madissoni isa oli läbinud kõik need katsumused, mis said osaks 1941. aastal punaväkke mobiliseeritud eesti meeste, ja lõpetas sõja Eesti Laskurkorpuse vanemseersandina. Pärast sõda suunati Herbert Madisson parteitööle, kus ta jõudis välja EKP Paide rajoonikomitee teise sekretäri ametipostini. Tiidu sõnutsi isa tegemised tema enda valikuid ei mõjutanud. Tema esimeseks väljastamiseks sai protesteerimine Leonid Brežnevi teoste tutvustamise vastu asutuse töötajail korraldatud poliitunnis. Edasi sai ta innustust nn Balti apelli avaldamisest Lääne meedias ja asus seda levitama Eestis. Seejärel tutvus ta toonaste dissidentide Mart Nikluse ja Jüri Kukega, hakkas tegema kaastööd põrandaalusele kogumikule „Lisandusi mõtete ja uudiste vaba levikule Eestis“ ning seda väljaannet paljudama ja levitama. Kui Tiit Madisson oli 1980. aastal koostanud ja ENSV Ülemnõukogule saatnud pro-

testikirjad Afganistani sõja ning Mart Nikluse ja Jüri Kuke vahistamise teemal, arreteeriti ka ta ise ning mõisteti neljaks aastaks vangi pluss kaheks aastaks Siberisse asumisele. Vangiminekut, elu vangilaagrites ja asumisel Verhne-Kolõmskis kirjeldab poliitvang Madisson pikalt ja põhjalikult. Paljugi neist kirjeldusist on tuttav neile, kes on lugenud Aleksandr Solženitsõni „Gulagi arhipelaagi“. Asumiselt naasnuna lülitub Tiit Madisson aktiivselt muinsuskaitsealikesse, organiseerib Molotovi–Ribbentropi Pakti Avalikustamise Eesti Grupi (MRP–AEG) ja osaleb Eesti Rahvusliku Sõltumatuse Partei (ERSP) loomises.

Tema järgmiseks aktsiooniks saab meelevalduse korraldamine Tallinna Hirvepargis 23. augustil 1987. Seekord ei panda teda enam vangi, vaid saadetakse NSV Liidust välja ning tema elu- ja töökohaks saab Rootsi. Paraku ei läbe Madisson kuigi kaua maitsta elu heaoluühiskonnas – paari aasta pärast, kui hakkavad puhuma uued tuuled, naaseb ta Eestisse.

Vaba Eesti eest ja vastu Eestis lülitub ta uuesti täie jõuga ERSP ja Eesti Komitee tegevusse. Peale Eesti taasiseseisvumist peab ta aga riigi etteotsa pääsenud endistes võitluskaaslastes, kes tema arvates loobusid senistest ideaalidest ja hakkasid tegema „realpoliitikat“. Seetõttu lahkuja ta nimetatud ühendustest ja asutab 1994. aastal Eesti Rahvuslaste Keskliidu (ERKL), kus võetakse eeskujuna sõjaeelse Eesti Vabadussõjlaste Liidu tegevusest. 1995. aastal osaleb ERKL Riigikogu valimistel oma nimekirjaga, kuid ei ületa valimiskünnist. Samaaegselt tegeleb Madisson aktiivselt Kaitseliidu taastamise ja selle huvide kaitsmisega.

Sel ajal koostab ta manifesti „Eesti saatus“, mida võimalikult tõlgendavad kui riigipöördekatset. Nüüd tuleb Madissonil vangi minna juba Eesti Vabariigi kohtu otsuse alusel. Patarei vanglas ei tule tal aga väga kaua viibida, sest ta vabastatakse Riigikogus muudetud amnestiaseaduse alusel.

Edasine on juba lähiajalugu, mida peaksid mäletama nooremadki inimesed. Siia kuulub Madissonide perekonna kolimine Matsalu looduskaitsealale osetud tallu, seal loomade karjatamine ja rannaniitude hooldamine, pereisa saamine Lihula vallavanemaks ja Eesti Leegionis võidelnud eesti sõjameeste mälestussamba püstitamine Lihula alevikalmistu servale. Küllap

MADISSONI ELULUGU:

Vabariigi aastapäeva eel ilmus Nõmme Raadio kirjastatuna vabadusvõitleja oreooli kandja Tiit Madissoni elulugu „Minu võitlus“. Madissoni nimi seostub ERSP-ga ja Lihula mälestussambaga Saksa armees võidelnule (mille peaminister Juhan Parts 2004. a maha võttis).

mäletab enamik inimesi sedagi, kuidas kulges selle mälestusmärgi kõrvaldamine toonase peaministri Juhan Partsi korraldusel. Tiit Madisson osales 2007. aastal Pronksõduri Tõnismäelt eemaldamist nõudvates aktsioonides, asutas kirjastuse „Ohvrikivi“ ja hakkas tegema ajaloolis-poliitiliste raamatute kirjutamise ning publitseerimisega. Seejärel püüdis ta elatist teenida ehitusettevõtjana. Poliitikas on jäänud tema seni viimaseks sammuks katse taasasutada ERSP. Kuid need pingutused vilja ei kannu ning ta pühib koos abikaasa Terjega Eesti tolmu jalgelt, kolides ära Hispaaniasse, kus elab tänini.

Inimesed ja nende teod Tiidu võitlustele

Nagu eespool mainitud, täidavad suure osa Madissoni raamatust arutelud toimunu üle ja sellega seotud inimeste tegevuse analüüs läbi autori varjatult rahvusradikaalse elufilosoofia prisma. Ta tunnustab neid väheseid inimesi, kelle eluideaalid tema omadega kattuvad ja kes on valmis nende saavutamise nimel kõike panustama ilma isiklikule heaolule mõtlema. Paraku on autori arvates rohkem neid, kes võimaluse korral, omakasule mõeldes, Eesti riigi ja teiste inimeste huvid jalge alla tallavad. Seda kinnitab kasvõi järgmine tsitaat: „Eesti ühiskonna süvenevs moraalses allakäigus on süüdi nii „poliitiliseks eliidiks“ nimetatud seltskonna määratu ahnus ja rumalus kui ka valdav tendents teenida võõraid isandaid, asugu nad siis Brüsselis, Washingtonis, IMF-is või maailmapangas.“ Eesti kui rahvusriigi allakäigu peasüüdlaseks peab Tiit Madisson Mart Laari, kes peaministrina juhtis riigi üliliberaalse turumajanduse kursile, olles ise läbi lugenud ainult

Raamat posti teel: Kanna 20 eurot Nõmme Raadio OÜ arvele nr.: 1120058779 Swedbankis ning märgi selgitusse oma täpne postiaadress.

Raamatut saab osta tööpäeviti Tallinnas Nõmmel Tartu Hoiulaenuühistu kontorist Pärnu mnt 326.

ühainsa Milton Friedmani raamatu. Samuti on tema meelest Laari „teeneks“ väärastunud omandireform, Eesti maaelu hävitamine ning endiste kommunistide ja KGB taustaga tegelaste töölejätmise riigistruktuuridesse. Lisaks kritiseerib autor ka Lagle Pareki, Tunne Kelami jt endiste võitluskaaslaste põhimõttelagedust. Uuematest tegijatest arvustab Madisson teravalt Res Publica seltskonda ja eriti Juhan Partsi, keda peab vähevõimekaks ja rumalaks inimeseks, mida kõige ilmekamalt näitab Partsi praegune tegevus majandus- ja kommunikatsiooniministrina.

Riigistruktuuridest nimetab Madisson kõige vääratumaks kaitsepoliitseid, aga ka kohtuid ja prokuratuuri, kus töötab palju endist võimu teeninud inimesi. Eriilise luubi alla võtab ta kapo toonase peadirektori Jüri Pihli tegevuse, keda Madisson süüdistab koguni koostöös organiseeritud kuritegevusega. Üsna palju tähelepanu osutatakse raamatus meediale, kus iga riigikorra ajal leidub neid ajakirjanikke, kes püüavad valitsejate ees kannuseid teenida. Teiste hulgas tõstab Madisson esile näiteks Mart Kadastikku, kes kirjutas teda laimavaid artikleid nii ENSV ajal kui ka taasiseseisvunud Eestis, ja Tuuli Kochi, kes saatis provokaatori isegi Hispaaniasse kogumaks Madissonide peret kompromiteerivat ainstikku. Inimesi, kelle ebamoraalseid tegusid raamatu autor avalikustab, on mõistagi tunduvalt rohkem.

Äratundmine ja vastustamine

Madissoni raamatus on eespoolmainitu kõrval veel muudki sellist, millele iga mõtlej inimene võiks kahe käega alla kirjutada. Kohati ta

rõhutab, et eestlased väärivad oma valitsejaid, kuna neil puudub poliitilise mõtlemise võime ja nad ei ole suutelised endale valima ausaid ning rahva huve arvestavaid liidreid.

Ka väidab autor, et Eesti hädadeühkepõhjuseks on vildakas valimissüsteem, mis jätab otsustusõiguse mitte niivõrd rahvale, kui võrd parteide tagatubadele. Ta leiab, et Riigikogusse ja ministritoolidele kandideerijatele tuleks enne valimisi korraldada eksamid erapooletu komisjoni ees ja nende eksamite tulemused avalikustada. See annaks valijatele võimaluse hinnata kandidaatide eruditsiooni ja mõtlemisvõimet.

Tänases Eestis kehtivat poliitilist süsteemi nimetab ta „rahademokraatlikuks“ ja parempoolse valitsuse tegevust rahvavaenulikuks, kuna valed otsuste ja vildaka maksupoliitika tagajärjel suureneb vahe meie inimeste elatusastemes üle kriitilise piiri ja kasvab väljaränne. Neis tingimustes ei näe Tiit Madisson Eesti riigil mõtet ega tulevikku.

Sedalaadi mõtete kõrval on kõnealuses raamatus ka seisukohti, millega ei saa kuidagi nõustuda. Leidub lausa sobimatu sisuga löike. Nii kaitseb autor tänaseks juba anakronismina tunduvat seisukohta, et Rahvarinne oli omal ajal loodud KGB ja/või EKP initsiatiivil. Oma väidet püüab ta põhjendada muu hulgas sellega, et Rahvarinde korraldatud massiüritustel Lauluväljakul istusid esireas ka toonased partei ja valitsuse eestimeelsed liidrid. Kahjuks pole siinkohal ruumi Madissoni argumentide ümberlukkamiseks.

Kirjutaja põhjendab ka omalt poolt, miks Pronksõduri kiire äraviimine Tõnismäelt oli hädavajalik. Ta ei tunnista, et

selle monumendi ümber tekkinud/tekitatud vastasseisu likvideerimiseks oli olemas ka teisi, tsiviliseeritud võimalusi ja et toimunu oli tegelikult ette võetud Andrus Ansipi ning Reformierakonna populaarsuse tõstmiseks rahvusradikaalselt meeletatud eestlaste hulgas.

Seiklused naistega

Lõpetuseks mõnest küsitavusest, mis võivad olla ka autori poolt teadlikult tekitatud raamatu parema müüdavuse huvides.

Esimene neist puudutab raamatu pealkirja „Minu võitlus“. Kuigi tänapäeval on meie hulgas saksa keele oskajaid vähemaks jäänud, siis osundab ju ka autor ise sellele, et tegu on ühe XX sajandi skandaalsema isiku skandaalse teose pealkirja otsetõlkega.

Raamatut diskrediteerivaks nüansiks on ka kohatene halvustav suhtumine teistes rahvustesse *in corpore*. Kuigi ta toob nii juudi kui ka vene rahvusest inimeste kohta ka positiivseid näiteid, tõdeb ta teisel, et tänane maailmakord on suuresti dikteeritud Ameerika „rahajuutide“ poolt. Venelasi aga nimetab ta kohati halvustavalt „tibladeks“.

Lisada võiks veel ühe nüansi, mis pole üldse seotud poliitikaga. Mõnes situatsioonis kirjeldab autor oma mehelikku potentsiaali suhetes naistega. Tagatipuks mainib ta sellega seoses isegi mõne oma partneri nime, sellega räägelt rikkudes härrasmehelikku põhimõtet, et niisuguste võitudega ei hoobelda isegi siis, kui nõnda saab kellelegi n-ö kohta kätte näidata.

Kokkuvõttes tuleb tunnista, et kõnealune raamat on kirjutatud väga loetavalt ja ka hästi toimetatud. Nii võib seda lugeda kui põnevusromani.

Nädala juubilar GORI 120

Selle kirjatüki alapealkiri peaks olema „Talendid ja austajad“. Gori oli andekas, meie tasandil küllap üliandekas karikaturist. Tema ja ta põlvkonnakaaslaste jaoks liiga kiiresti vahetunud võimud kasutasid ja suunasid Gori annet künniliselt ja omakaspüüdliselt. Sakslaste ajal pidi ta tögama Stalinit ja sovjetite, nõukogude võimu ajal Hitlerit ja roiskuvat kapitalismi. Kunstniku lapsepõlvkodu ja tollal umbes provintsliku Pärnu õhustik mõjutasid noort Georg Tõnissoni (see oli kunstniku pärisnimi) küll pigem vasakpoolse maailmavaate suunas, mis juba siis vihas teravdatud kriitikameelele. Ta isa oli gümnaasiumi kojamees.

Noormehe esimene töökoht oli pealinna ajalehes „Leek“. Joonistamisõpetust oli ta saanud jubasünnilinnas Rudolfs Lepiku juures. Kui 1914. a. kõlasid Sarajevos ilmasõja valla päästnud lasud, oli Georg Tõnisson alles 20-aastane, küll aga parajas eas, et tsaararmee sõduriks hakata. Peagi võtsid sakslased mehe vangiks, kuid trellitatud uksest avanesid talle õnneks enne, kui tervis lõplikult käest oleks läinud.

Eesti Vabariigi algusaastail tegi Georg Tõnisson kaastööd pea kõigile tollastele toekamatele väljaannetele. Kõige kauem

töötas ta „Waba Maa“ toimetuses, viimased paar aastat juba Vello Agori kunstnikunime all. Seal polnud Gori nime alla minek enam kuigi kaugel.

Kunstniku algselt juugendlikud ja ekspresionismist mõjutatud pildid muutusid mõne aasta jooksul gorilikuks kibedaks satiiriks. Tema talenti hinnati kõrgelt kodus ja kaugemalgi. Selle kinnituseks sobib kõige paremini Gori personaalnäituste loetelu, mis teda tutvustasid nii mõneski Euroopa pealinnas. Külaliste-raamatuis ja retsensioonides kiideti kunstniku sotsiaalset närvi, teravat ja täpset silma ning kindlat kätt oma mõtete teostamisel.

Gori oli harimatute ülbete tõusikute ning vähemrikaste tõplaste veendunud piitsutaja. Tema oli esimene, kes oma piltides, mida paljud kutsusid gorikatuurideks, rääkis juba 1920-ndail kahest Eestist. Seetõttu on paljud kunstniku tööd tänagi ootamatult aktuaalsed.

Küll oleks huvitav näha, kuidas Gori tänast Eestit kujutaks. Nii esimest ja teist kui ka kolmandatki.

Gori peamised konkurendid ja kolleegid olid tema nooruses ning hiljemgi Karl August Hindrey ja Otto Krusten, kindlasti ka Romulus Tiitus. Gori oli aga neist meestest loomin-

guliselt aktiivsem ja sageli ründavam.

Täna pakuvad erilist äratundmisrõõmu Gori sõbralikud šaržid tollal alles noortest Eesti kultuuritähedest. Ainuüksi Friedebert Tuglast, Hendrik Visnapuud ja August Gailitit on ta kujutanud palju kordi. Oli ka põhjust, sest tollane kirjaniikekoosus olnud vähemalt niisama kobrutav intriigidepesa kui paljude arvates praegunegi. Tasuks tõsiselt mõelda, et viie aasta pärast avaldada Gori karikatuuride koondväljaanne, milles võiks aukohtal olla meie kultuuritipud alates Tammsaarest, Lutsust ja Underist, keda Gori on samuti portreteerinud.

Koos Eesti riikliku iseseisvuse kadumisega hääbus ka Gori loominguvabadus, muutusid tööttingimused. Vaba inspiratsiooni asendasid propagandistlikud kirvekäsud, mille tulemusena ilmusid kunagist iseseisvust ja selle esindajaid pilanud pildid tulekahjupunases „Rahva Hääl“ ja kultuurilehele esialgu harjumatu pealkirjaga „Sirbis ja Vasaras“, mis ülistas proletariaadi diktatuuri kogu ülejäänud ühiskonna üle. Võimumehi see püüdlikkus siiski ei rahuldanud ning Gori jäi valitsejate põlu- aluseks. Kui lipp Pika Hermannit tornis vahetus, pistisid natsid Gori jälle nobedasti

trellide taha. Kunstnik lunastas oma füüsilise vabaduse Stalinit tõgavate nõukogudevastaste pilapiltidega, mis peajasjalikult ilmusid „Eesti Sõna“ veergudel. Pere tahtis ju toitu ja hoolitsust. Kui Toompeal uuesti punalipp lehvima hakkas, sai Goril, keda punakomissarid korduvalt üle kuulasid, ühel sügispäeval villand – andekas kunstnik läks vabaturma. Ta oli vaid 54-aastane.

Gori loometeed on jõukohaselt jätkanud nii Hugo Hiibus, Olimar Kallas, Evald Pihho, kuid kindlasti ka Heinz Valk, kes riiki ja rahvast suutis lisaks oma loomingule uutes oludes ka poliitikuna mõjutada.

Gorist on välja antud mõned raamatud, millest soovivata võiks kogumikku „Knock-out“ aastast 1928 ja pool sajandit hiljem ilmunud Martti Soosaare raamatut „Tuntud ja tundmatu Gori“. Ehk oleks tõepoolest aeg selle andeka mehe elutee ja mitmekümnetuhandeline pildilooming uuesti läbi vaadata ja objektiivselt välja otsida, uurida ning kaante vahele kõita. Oleks tõhusaks vahelduseks praegu vastavat turgu valitsevatele ühe päeva, ühe hooaja või paremal juhul ühe põlvkonna staaride memuaariraamatutele.

Enn Eesmaa

Maie Parrikul on juubel

Paljudele oli „Viies ratas vankri all!“ tuntud ja ka armastatud lauluke. Autor ja esitaja Maie Parrik ise ütleb, et laul on elust enesest. Just nii see kõik kord oli. Elasid ema, isa, õde ning vend. Ja siis tuli äkki Maie. Justnagu viies ratas vankri alla. 1995. aastal kirjutaski Maie laulu iseendast.

*Kui olin väga väike plika,
vend mängis õega, neil oli hea,
ja mulle õeldi, sa oled tita,
sai käidud ikka oma teed.
Ma viies ratas vankri all,
nii vaikne nagu lamba tall.
Sest sõpru mul ei olnud veel,
neid suutsin leida oma teel...*

Sõbrad tulid ellu hiljem. Palju rohkem, kui mõnele teisele eakaaslasele. On ju pillimees ikka üle küla tuntud. Suupillimäng sai Maiel selgeks juba viieaastaselt.

Edasi tuli Nõmme pioneeride maja lauluring. Akordioni puudutas Maie esimest korda 13-aastasena, kui vennale tuli sõber külla, pill kaasas.

„Õppisin alguses klaviatuuri selgeks, siis proovisin basse, ja nii läkski lahti. Muusika minu elus,“ meenutab Maie. Edaspidi hakati noort neitut, kes hästi pilli mängis ja omaenda kirjutatud laule juurde laulis, kõikjale kutsuma. Nii tänaseni. Küll asutuste peod, küll pulmad ja sünnipäevad.

Murrang

1996. aastal tuli ellu murrang. Prožektorid laval ja telestuudiotest, täissaalid, lõppematu aplaus. Populaarne noorteansambel „Operatsioon Õ“ mängis Maie Parriku kuulsaks. Kaugel kodu-

maastki – Soomes, Lätis ja mujal. Itaalia-reisist ilmus ajakirjanduses värvikaid lugusid. Lisaks „Viendale rattale“ oli repertuaaris veel oma kakskümmend laulu. Kõik Maie enda tehtud ja publiku poolt hästi vastu võetud. Koos sai lauldud seitse aastat.

Vahepeal käis Maie mööda toimetusi ja tegi laialt ajalehtedele kaastööd. Õhtulehes oli tal isegi oma rubriik „Maie Parrik pajatab“. Nõmme Raadios, enne Margus Lepa tulekut, käis pikka aega eetris ilusa nimega autorisaade „Meedia Maie moodi!“. Seal rääkis ta pool tundi seltsielust ja teise pool tundi mängis muusikat. Artur Rinnest ja Georg Otsast tulid lausa portreesaated välja. Tollastest kolleegidest Nõmme Raadios meenutab ta ennekõike Kuldmikrofoni välja teeninud reporterit Hubert Veldermanni.

Vedamine

Maiel on vedanud, temast on isegi film tehtud. Režissöör Indrek Voolensi meeoleolukas linateos ripub praegugi YouTube'is kõigile vaatamiseks. Seltskonnas pilli mängimas käib Maie tänini. Kindel publik on tal aga tütre ja kolme lapselapse näol. Muide, alles mõni aeg tagasi õppis Maie ka bajaanil mängima. „Nüüd on hea – mul on nii palju venekeelseid laule, mida bajaanil saab saata.“

Õnne soovides
Heimar Lenk

Kutse infopäevale

Keskerakonna Omavalitsuskogu korraldab **neljapäeval, 20. veebruaril kell 18.00** Põltsamaa Kultuurikeskuse II korruse saalis (*J. Kuperjanovi 1, Põltsamaa*) **infopäeva**.

Päevakord:

18:00–18:10 Avasõnad

Marika Tuus-Laul Riigikogu liige

18:10–18:40 „Omavalitsuskorralduse reformi eelnõust“

Sulev Valner Siseministeriumi omavalitsusreformi projektijuht

18:40–19:10 „Koolivõrgust“

Kalle Küttis Haridus- ja Teadusministeriumi koolivõrgu juht

Üritust modereerib Omavalitsuskogu esimees **Jüri Ratas**

Kontakt: alla.poddubnjak@riigikogu.ee

Vabariigi aastapäeva tähistamine Tartus

Esmaspäeval, 24. veebruaril k 11 Keskerakonna Tartu büros (Ülikooli 12) pakub piirkonna esimees prof **Aadu Must** pidupäeva puhul hommikukohvi.